

Vatten och miljönämnden

§ 9

Motion från Thoralf Alfsson (-) riv upp beslutet om klimatnödläge i Kalmar

Dnr VMN 2023/0002

Handlingar

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse från den 19 januari 2023.

Motion från Thoralf Alfsson (-) riv upp beslutet om klimatnödläge i Kalmar.

Bakgrund

I september 2020 konstaterade Kalmar kommun klimatnödläge efter medborgarförslaget Vår gemensamma livsmiljö är hotad, från Lars-Inge Sand, Fridays for future. Thoralf Alfsson (-) inkom i september 2022 med en motion om att riva upp beslutet om att det råder klimatnödläge i Kalmar.

Klimatnödläget som Kalmar konstaterade 2020 ligger i linje med det beslut om att utlysa klimatnödläge som EU fattade i november 2019. I verksamhetsplan med budget för 2023 anges att Agenda 2030 ska vara vägledande för allt arbete i Kalmar kommun och att Kalmar fortsatt ska vara en av landets ledande kommuner inom klimatomställningen.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande som svar på motionen. Av yttrandet framgår bland annat följande:
För att begränsa klimatförändringarna till en nivå som inte orsakar oåterkalleliga effekter på viktiga planetära gränser behöver klimatarbetet, inklusive beslutet om att konstatera klimatnödläge, inte rivas upp utan istället fortsätta att skalas upp. Att reducera utsläpp till en netto-noll-nivå inom sju år kräver mer resurser, utökad samverkan med, och konkreta initiativ, från näringsliv, myndigheter och inte minst medborgare.

Under 2023 kommer Kalmar kommun fortsatt arbeta strategiskt och målinriktat för att begränsa klimatförändringarna. Kalmar kommun kommer bland annat att fortsätta arbetet med klimatberäkningar, ta fram en koldioxidbudget, uppdatera vår handlingsplan för fossilbränslefri kommun till att omfatta klimatneutralitet och samtliga växthusgaser. Vidare fortsätter kommunen att byta ut fossildrivna fordon och ställa krav på förnybart drivmedel i upphandlingar. Kommunen kommer även att delta som pilotkommun i vidareutvecklingen av Konsumtionskompassen som mäter hushållens klimatpåverkan på postnummernivå samt rikta forskningsmedel till ämnen i linje med klimatneutrala Kalmar.

Vatten och miljönämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2023-01-27

Med anledning av vad som framkommit i ärendet föreslår kommunledningskontoret att vatten- och miljönämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen från Thoralf Alfsson (-) om att riva upp beslutet om att det råder klimatnödläge i Kalmar.

Överläggning

Elvira Laneborg, kommunledningskontoret, redogör för ärendet.

Under överläggningen redovisas följande förslag:

1. Jonathan Sager (SD) föreslår att vatten- och miljönämnden ska tillstyrka motionen.
2. Anna Thore (S) föreslår att vatten- och miljönämnden ska avstyrka motionen.

Efter att överläggningen har avslutats frågar ordförande om vatten- och miljönämnden vill bifalla Jonathan Sagers (SD) eller Anna Thores (S) förslag. Hon finner att vatten- och miljönämnden bifaller Anna Thores (S) förslag.

Omröstning begärs. Vatten- och miljönämnden godkänner följande omröstningsproposition: ”den som vill bifalla Anna Thores (S) förslag röstar ja, den som vill bifalla Jonathan Sagers (SD) förslag röstar nej”. Vid omröstningen avges 8 ja-röster och 1 nej-röst enligt följande:

Ja-röst: Ellinor Troli (M), Viggo Kaliff (S), Yvonne Wolski (S), Joel Rydh (V), Frida Jonsson (C), Freya Sirkén (M), Joachim Almeke (L) och Anna Thore (S).

Nej-röst: Jonathan Sager (SD).

Ordförande finner att vatten- och miljönämnden bifaller Anna Thores (S) förslag.

Beslut

Vatten- och miljönämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen från Thoralf Alfsson (-) om att riva upp beslutet om klimatnödläge i Kalmar.

Reservation

Jonathan Sager (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sekreterare

Klara Asp

Vatten och miljönämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2023-01-27

Justeras

Anna Thore
ordförande

Ellinor Troli

Handläggare
Elvira Laneborg

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2023-01-19

Ärendebeteckning
VMN 2023/0002

Vatten- och miljönämnden

Motion från Thoralf Alfsson (-) riv upp beslutet om klimatnödläge i Kalmar

Förslag till beslut

Vatten- och miljönämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen från Thoralf Alfsson (-) om att riva upp beslutet om klimatnödläge i Kalmar.

Bakgrund

I september 2020 konstaterade Kalmar kommun klimatnödläge efter medborgarförslaget Vår gemensamma livsmiljö är hotad, från Lars-Inge Sand, klimataktiv i Fridays for future. Thoralf Alfsson (-) inkom i september 2022 med en motion om att riva upp beslutet om att det råder klimatnödläge i Kalmar.

Kalmar kommun arbetar efter klimatdata från Sveriges meteorologiska och hydrogeologiska institut SMHI och FN:s klimatpanel IPCC:s data. Enligt SMHI var den globala medeltemperaturen för 2020 1,2 grader varmare jämfört med perioden 1850–1900, vilket i klimatsammanhang kan betraktas som en stor och snabb ökning. Andra tecken på pågående förändringar är minskning av tjocklek och utbredning av istäcket i Arktis, stigande havsnivåer och förändrade nederbördsmonster.

I Parisavtalet har världens länder enats om att hålla den globala medeltemperaturen väl under 2 grader, med sikte på att inte överstiga 1,5 grader. För att klara överenskommelsen behöver de globala utsläppen halveras till år 2030 och nå netto-noll (en balans mellan utsläpp och upptag) senast 2050. Om dagens samlade klimatlöften från världens länder skulle infrias är vi snarare på väg mot 2,4 grader i "bästa" fall, men troligen minst 2,7 graders höjning år 2100. Klimatförändringarna påverkar redan idag alla delar av planeten och riskerar även att slå allra värst mot fattigare länder.

Klimatnödläget som Kalmar konstaterade 2020 ligger i linje med det beslut om att utlysa klimatnödläge som EU fattade i november 2019. EU har därefter beslutat om höjda klimatmål i form av 55 % minskning (mot tidigare 40 %) av växthusgasutsläppen till 2030 jämfört med 1990. Under 2022 har det genomförts förhandlingar om hur olika lagstiftningar i EU ska anpassas efter de skärpta klimatmålen. Förhandlingarna väntas fortsätta under 2023. I verksamhetsplan med budget för 2023 anges att Agenda 2030 ska vara vägledande för allt arbete i Kalmar kommun och att Kalmar fortsatt ska vara en av landets ledande kommuner inom klimatomställningen.

Kalmar kommuns miljö- och klimatarbete, liksom kommunens hållbarhetsarbete, står sig bra i ett nationellt perspektiv. I de rankingar som görs får kommunen höga placeringar (exempelvis Aktuell hållbarhets Miljöbästa Mindre städer och kommuner nära mindre stad 2022 och Dagens samhälls Årets Superkommun 2021). Vi kan och bör därför vara förebild för andra kommuner och länder som inte har de ekonomiska och kompetensmässiga resurser samt det politiska engagemang som finns här. Hållbar utveckling är dessutom en viktig del för att attrahera kompetens och generera nya företag, branscher och arbetstillfällen.

Hösten 2021 blev Kalmar kommun utsedd att, inom ramen för det strategiska innovationsprogrammet ”Viable cities”, vara en av 23 kommuner i Sverige som ska leda den omställning som måste ske för att hålla den globala uppvärmningen väl under 2 grader. Utsläpp från alla växthusgaser som genereras till följd av verksamheter och individers konsumtion i Kalmar kommuns geografiska område ska reduceras till netto-noll år 2030. De utsläpp som inte kan reduceras ska kompenseras för. Inom och satsningen ”klimatneutrala städer 2030” har Kalmar kommun fått närmare 5 miljoner kronor under perioden 2021–2024 för detta uppdrag. Satsningen har bl.a. inneburit att vi har etablerat ett tvärsektorielt projektkonsortium med representanter också från Linneuniversitetet, forskningsinstitutet RISE, Industriellt Utvecklingscentrum och Energikontor Sydost och föreningen GodaHus. Inom kommunens förvaltningar och bolag har vi påbörjat arbetet med att beräkna vår samlade klimatpåverkan i de verksamheter vi bedriver. Målbilden ”klimatneutral 2030” är dock geografisk och innefattar alla som bor, lever och verkar i kommunen – även ur ett konsumtionsperspektiv. Med utgångspunkt i uppdraget inom klimatneutrala städer, signerades ett första klimatkontrakt av kommunstyrelsens ordförande i december 2022

Yttrande

För att begränsa klimatförändringarna till en nivå som inte orsakar oåterkalleliga effekter på viktiga planetära gränser behöver klimatarbetet, inklusive beslutet om att konstatera klimatnödläge, inte rivas upp utan istället fortsätta att skalas upp. Att reducera utsläpp till en netto-noll-nivå inom sju år kräver mer resurser, utökad samverkan med, och konkreta initiativ, från näringsliv, myndigheter och inte minst medborgare.

Den konsumtionsbaserade utsläppsnivån i Kalmar kommun ligger på 9,17 ton per person och år (Källa: Konsumtionskompassen) - långt från de 1 ton per person och år som krävs för att hålla uppvärmningen till Parisavtalets nivå. Med detta i botten och med vetskap om konstaterade och scenarioräknade klimatförändringar och dess långtgående konsekvenser för samhälle, människa

och miljö kan Kalmar kommun inte neka till att det råder ett nödläge som kräver omfattande aktiviteter och utsläppsminskningar.

Under 2023 kommer Kalmar kommun fortsatt arbeta strategiskt och målinriktat för att begränsa klimatförändringarna. Kalmar kommun kommer bland annat att fortsätta arbetet med klimatberäkningar, ta fram en koldioxidbudget, uppdatera vår handlingsplan för fossilbränslefri kommun till att omfatta klimatneutralitet och samtliga växthusgaser. Vidare fortsätter kommunen att byta ut fossildrivna fordon och ställa krav på förnybart drivmedel i upphandlingar. Kommunen kommer även att delta som pilotkommun i vidareutvecklingen av Konsumtionskompassen som mäter hushållens klimatpåverkan på postnummernivå samt rikta forskningsmedel till ämnen i linje med klimatneutrala Kalmar.

Med anledning av vad som framkommit i ärendet föreslår kommunledningskontoret att vatten- och miljönämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen från Thoralf Alfsson (-) om att riva upp beslutet om att det råder klimatnödläge i Kalmar.

Elvira Laneborg
Hållbarhetsstrateg klimat och miljö

Motion riv upp beslutet om klimatnödläge i Kalmar

2022-09-21

Den 26 oktober 2020 beslutade Kalmar kommunfullmäktige att det råder klimatnödläge i Kalmar. Jag var den enda ledamoten som röstade nej till hela beslutet.

Det handlade enbart om symbolisk plakatpolitik från vänstermajoriteten i kommunfullmäktige men även från oppositionen, utom SD som inte visste vilket ben de skulle stå på. Det mest graverande var att den socialdemokratiska ordföranden dagen efter detta kf-möte inte kunde redogöra för vad beslutet innebar och vilka åtgärder som skulle utföras på grund av klimatnödläget.

Nu har det gått närmare två år sedan beslutet togs i kommunfullmäktige och vad jag vet har inte en enda åtgärd vidtagits på grund av det beslutade klimatnödläget, förutom att ytterligare administratörer anställdes.

När man dessutom studerar statistik från SMHI och SGU så föreligger inga förändringar när det gäller temperatur, nederbörd och havsnivåer, som vare sig skulle påkalla ett klimatnödläge eller några andra åtgärder. De variationer som förekommer är normala vädervariationer som alltid inträffar under vissa år. År 1868 var ett lika nederbördsfattigt sommarhalvår som 2018 och dessutom med stora skogsbränder, bara ett exempel på hur verkligheten sett ut men som ofta glöms bort.

I maj 2022 kom det Finanspolitiska rådet med en rapport till regeringen angående klimatförändringarna och i rapporten kan man läsa följande.

*”De direkta effekterna av klimatförändringarna i bl.a. Sverige är därför begränsade i ett globalt perspektiv. **Direkta ekonomiska effekter för de nordiska länderna blir sannolikt små eller, om något, positiva.** Det beror framför allt på ett mer produktivt skogs- och jordbruk och ökad produktion av vattenkraft.”*

Det innebär med stor sannolikhet även positiva effekter även för Kalmar kommun.

Beslutet om att det råder klimatnödläge tolkar jag som enbart ett försök till greenwashing från vänstermajoriteten men som även oppositionen gav sitt stöd för.

Med anledning av detta yrkar jag på följande.

- Att kommunfullmäktige beslutar att riva upp beslutet att det råder klimatnödläge i Kalmar.

Thoralf Alfsson
Framtid Kalmar